

היום נלמד בעזרת ה':

שבת דף קלה

משנה: מי שהיו לו שני תינוקות למול, אחד זמנו אחר השבת והשני זמנו בשבת, וטעה ומל את זה שזמנו אחר השבת בשבת חייב חטאת, משום שלא קיים מצוות מילה ועשה בו חבורה שלא לצורך.

היו לו שני תינוקות למול, אחד זמנו בערב שבת והשני זמנו בשבת, וטעה ומל את זה שזמנו בערב שבת בשבת, לדעת רבי אליעזר חייב חטאת משום שמילה שלא בזמנה לא דוחה שבת. ואף שהוא היה טרוד למול את זה שזמנו בשבת ולכן טעה, וגם הוא עשה מצווה בזה שמל אותו (שהרי כבר הגיע זמנו למול אלא שהוא לא דוחה שבת), בכל זאת הוא חייב כיון שרבי אליעזר סובר שמי שטעה בדבר מצווה ועשה מצווה אחרת שיש בה חיוב חטאת, חייב. ולדעת רבי יהושע פטור, שהוא סובר שהטועה בדבר מצווה ועשה מצווה פטור מחטאת.

גמרא: רב הונא גרס במשנה כגירסא שלפנינו, ורבי אליעזר ורבי יהושע שנחלקו במשנה למדו את סברתם מדין חטאת של העובד עבודה זרה - שרק עבירה הדומה לע"ז חייבים עליה חטאת. ורבי אליעזר סובר שהמל את זה שזמנו בערב שבת בשבת חייב משום שזה דומה לחטאת של ע"ז - שהתורה אמרה לו לא לעשות והוא כן עשה. ורבי יהושע סובר שזה לא דומה לע"ז - לפי שבע"ז הוא לא מקיים מצווה, אבל כאן הוא מקיים מצווה בזה שהוא מל אותו, ולכן פטור.

רב יהודה גרס במשנה גירסא אחרת - שכח ומל את של ערב שבת בשבת פטור לדעת כולם, ומחלוקתם היא כשטעה ומל את זה שזמנו לאחר השבת בשבת. ורבי אליעזר ורבי יהושע שנחלקו במשנה למדו את סברתם מדין חטאת של העובד עבודה זרה - שרק עבירה הדומה לע"ז חייבים עליה חטאת. ורבי אליעזר סובר שהמל את זה שזמנו לאחר השבת בשבת חייב משום שזה דומה לחטאת של ע"ז - שהתורה אמרה לו לא לעשות והוא כן עשה. ורבי יהושע סובר שזה לא דומה לע"ז - שבע"ז הוא לא טרוד לעשות מצווה, אבל כאן הוא טעה מחמת שהיה טרוד לעשות מצווה (= למול את זה שזמנו בשבת), ולכן פטור.

(המשך בדף הבא ↓)

(המשך מדף קודם ↑)

תני רבי חייא: לדעת רבי מאיר מחלוקתם של רבי אליעזר ורבי יהושע היא כשהיו לו שני תינוקות למול, אחד אחר השבת והשני בשבת, וטעה ומל את של אחר השבת בשבת, שרבי אליעזר מחייב ורבי יהושע פוטר. הגמרא מקשה איך יתכן שרבי יהושע פוטר? והרי אם כשהוא מל את של ערב שבת בשבת שהוא מקיים בזה מצווה (שהרי כבר הגיע זמנו למול אלא שהוא לא דוחה שבת) הוא מחייב, א"כ וודאי שכשהוא מל את של אחר השבת בשבת שהוא לא מקיים בזה מצווה (שהרי עדיין לא הגיע זמנו) שיהיה חייב? הגמרא מתרצת שבמקרה שהוא מל את של ערב שבת בשבת שרבי יהושע מחייב מדובר שהוא טעה ומל את של שבת בערב שבת, וא"כ עכשיו בשבת כבר אין לו מצוות מילה בשבת והוא לא טרוד לעשות מצווה, אבל במקרה שהוא מל את של אחר השבת בשבת הרי היה לפניו תינוק שזמנו בשבת, וא"כ נמצא שהוא היה טרוד במצווה ולכן פוטר.

משנה: קטן נימול לאחר שמונה ימים מלידתו (= במקרה הרגיל), לתשעה (= כשנולד בין השמשות, וכיון שלא ידוע האם נולד היום או בלילה שלאחריו, לכן מספק מלים אותו ביום התשיעי ללידתו), לעשרה (= כשנולד בערב שבת בין השמשות, וכיון שספק האם הוא נולד ביום שישי או בשבת, לכן אי אפשר למולו בשבת, שמא זמנו היה ביום שישי, ולכן מלים אותו ביום ראשון שהוא יום עשירי ללידתו), לאחד עשר (= כשחל יום טוב לאחר השבת), לשנים עשר (= אם חלו שני ימי ראש השנה לאחר השבת).

קטן החולה, אין מוהלים אותו עד שיבריא.

גמרא: תינוק שהיה לו חום והמחלה עברה, מחכים שבעה ימים ואז מלים אותו. הגמרא מסתפקת האם צריך לחכות מעת לעת (= כגון שבחצות היום המחלה עברה, ימולו אותו לאחר שבעה ימים בחצות היום), או שלא צריך לחכות מעת לעת - כמו שמילה שהיא ביום השמיני לא מחכים מעת לעת מלידתו ואפשר למולו בתחילת היום.

משנה: המשנה מבארת אלו הם הציצין (= רצועות של בשר שנשארו מהערלה) המעכבים את המילה, ואם הנימול הוא כהן אסור לו לאכול תרומה (= ערל כהן אסור בתרומה). תינוק בעל בשר מתקנו מפני מראית העין (= שלא יהיה נראה כערל).

(המשך בדף הבא ↓)

(המשך מדף קודם ↑)

גמרא: הגמרא מבארת דין קטן המסורבל בבשר (= תינוק שמן ועבה ולאחר שנימול נראה כמכוסה).

הגמרא מביאה את נוסח ברכת המילה של קטן הנימול, ושל מילת גרים ועבדים.

 הדרן עלך רבי אליעזר דמילה

פרק עשרים. משנה: לדעת רבי אליעזר מותר לתלות את המשמרת (= מסננת שמסננים בה שמרי יין, ומותחים אותה סביב הכלי) ביום טוב, אפילו שהיא נעשית 'אהל' על חלל הכלי. ובשבת אסור לתלותה, אבל אם היא כבר היתה תלויה מותר לתת לתוכה שמרים לסננם, לפי שאין דרך בורר בכך. וחכמים אוסרים לתלותה ביו"ט או לתת לתלויה בשבת, אבל מתירים לתת לתלויה ביו"ט, משום שזה צורך 'אוכל נפש'.

גמרא: (סוגיית 'פקק החלון' התבארה לעיל בדף קכה). רבי אליעזר סובר כרבי יהודה שמתיר לעשות ביום טוב אף 'מכשירי אוכל נפש', כלומר שמותר ביו"ט אף לתקן כלים שבהם עושים אוכל נפש, אלא שרבי יהודה אוסר לעשות 'מכשירי אוכל נפש' שהיה אפשר לעשותם בערב יו"ט ורבי אליעזר מתיר, ולכן הוא מתיר לתלות את המשמרת ביו"ט.

